

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ВІЛЬНОГО ВИБОРУ СТУДЕНТА «ГЕОМОРФОЛОГІЯ»

1. Мета: формування у майбутніх фахівців теоретичних знань, умінь та практичних навичок геоморфологічних досліджень, формування уявлень про цикл денудації та його регіональні прояви, структуру форм рельєфу та умови їх еволюції принципи їх практичного використання. Розвиток логічного мислення в процесі застосування стратиграфічних і палеонтологічних методів при дослідженні відкладів конкретної території та узагальнення знань з фізичної географії материків та океанів. Виховання бережливого ставлення до природи та поваги до рідної землі. Дисципліна «Історична геологія» тематично пов'язана з усіма фізико-географічними дисциплінами, які студенти засвоюють у програмі підготовки бакалаврського рівня вищої освіти.

2. Компетентності, якими повинні оволодіти здобувачі вищої освіти:

інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі освіти, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог;

загальні компетентності: здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях; здатність проведення досліджень на відповідному рівні; здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми; прагнення до збереження навколишнього середовища;

спеціальні (фахові, предметні) компетентності: розуміння теоретичних концепцій геоморфології, знання основних типів і комплексів форм рельєфу суші та дна океанів, їх генезис, процеси формування і географічне поширення. Студенти повинні вміти визначати абсолютні висоти і глибини, генезис, поширення та процеси формування за фізичними, топографічними, геоморфологічними, тектонічними і геологічними картами, креслити гіпсометричні та геоморфологічні профілі, схематичні малюнки форм рельєфу екзогенного походження. За результатами вивчення географічної номенклатури студенти отримують знання про форми рельєфу (морфоструктури) материків та океанів; уміння визначати географічне положення і розміщення форм рельєфу гір, рівнин та дна океанів, їх розміри, абсолютні висоти; навички віртуального уявлення про морфоструктури та їх розподіл, порівняння рельєфу різних територій, використання знань про рельєф в комплексних фізико-географічних характеристиках та для пояснення певних природних процесів, залежних від рельєфу певних територій, особливостей використання окремих видів природних ресурсів.

Формування вищезазначених компетентностей сприятиме ефективному функціонуванню майбутніх фахівців у навчальному та професійному середовища, мобільності і конкурентоспроможності на ринку праці.

3. Зміст навчальної дисципліни:

Заліковий кредит 1.

Лекції

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи геоморфології. Процеси рельєфоутворення. Морфоструктури.

Тема 1. **Предметна сфера геоморфології.**

Тема 2. Методи досліджень і карти рельєфу

Тема 3. Концепції рельєфогенезу

Тема 4. . Процеси рельєфоутворення.

Тема 5. Морфоструктури суші та дна океанів

Змістовий модуль 2. Морфоскульптури суші, берегів та дна океанів і морів, їх формування.

Тема 6. Схиліви процеси

Тема 7. Флювіальний рельєф. Карст. Суффозія.

Тема 8. Льодовикові та водно льодовикові форми рельєфу.

Тема 9. Аридні процеси та форми рельєфу.

Тема 10. Форми рельєфу морських берегів

Практичні

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи геоморфології. Процеси рельєфоутворення. Морфоструктури.

- Тема 1. Предметна сфера геоморфології..
- Тема 2. Методи досліджень і карти рельєфу
- Тема 3. Концепції рельєфогенезу
- Тема 4. Процеси рельєфоутворення.
- Тема 5. Морфоструктури суші та дна океанів

Змістовий модуль 2. Морфоскульптури суші, берегів та дна океанів і морів, їх формування.

- Тема 6. Схилі процеси
- Тема 7. Флювіальний рельєф. Карст. Суффозія.
- Тема 8. Льодовикові та водно льодовикові форми рельєфу.
- Тема 9. Аридні процеси та форми рельєфу.
- Тема 10. Форми рельєфу морських берегів

4. Обсяг вивчення навчальної дисципліни: 4 кредити ЄКТС, 120 годин, у тому числі 40 аудиторних годин (20 лекційних, 20 практичних годин), 80 годин самостійної та індивідуальної роботи.

5. Форма підсумкового контролю: екзамен.

6. Інформація про науково-педагогічних працівників, які забезпечуватимуть викладання цієї навчальної дисципліни: Чернюк Г.В. – кандидат географічних наук, доцент; Придеткевич С. С. – кандидат географічних наук.

7. Перелік основної літератури:

1. Багров М.В., Боков В.О., Череваньов І.Г. Землезнавство. — К.: Либідь, 2000. — 464с.
2. Бойко Р.С., Чернюк Г.В. Основи фізичної географії. — К.: ІСДО, 1995.- 288с.
3. Географический атлас. — М.: ГУГК, 1980.
4. Леонтьев О.К., Рычагов Г.И. Общая геоморфология. — М.: Высшая школа, 1988. -319с.
5. Леонтьев О.К., Рычагов Г.И. Общая геоморфология. — М.: Высшая школа, 1994. — 287с.
6. Стецюк В.В., Ковальчук І.П. Основи геоморфології: Навчальний. посібник. - Київ: Вища школа, 2005. — 495 с.
7. Щукин И.С. Общая геоморфология. — М.: Изд-во Моск. Ун-та, 1960.- Т.1. -614с.; 1964. — Т.2. - 562с.; 1974. — Т.3. — 383с.

8. Додаткова література

1. Атлас естественных условий и природных ресурсов Украинской ССР. — М.: ГУГК, 1978. -104с.
2. Апродов В.А. Природа мира. Вулканы. — М.: Мысль, 1982. — 367с.
3. Бондарчук В.Г. Основы геоморфологии. — М.: Учпедгиз, 1949.-320с.
4. Введение в физическую географию. / Марков К.К., Добродеев О.А., Симонов Ю.Г., Суетова И.А. — М.: Высшая школа, 1978.- 191с.
5. Гвоздецкий Н.А. Природа мира. Карст. —М.: Мысль, 1981. — 353с.
6. Географічна енциклопедія України. В 3 т. — К.: Укр. Енцикл. ім. М. П. Бажана, 1989-1993. — Т. 1-3.
7. Геоморфология Украинской ССР. / Под ред. И.М. Рослого. — К.: Выща шк., 1990. — 287с.
8. Калесник С.В. Основы общего землеведения. —М.: Учпедгиз, 1955. — 472с.
9. Каплин П.А., Леонтьев О.К., Лукьянова С.А., Никифоров Л.Г. Берега. — М.: Мысль, 1991. — 499с.
10. Лютцау С.В. Основы геоморфологии. —М.: МГУ, ч. 1 -1971, ч.2 -1978.